

Oligopolistische markten

College 5, spm 1212

Kenmerken

- Uitgangspunt: SGR denkbeeld
- Toetredingsbeperkingen
- Heterogene of homogene producten
- Informatieasymetrie
- Veel vragers, "weinig" aanbieders
 - => onderlinge afhankelijkheid
 - => strategisch gedrag
 - => wederkerige relatie tussen structuur en gedrag

Oligopolistisch gedrag

- Hoe om te gaan met onzekerheden?
- Mogelijkheid van prijzenoorlog
- => Neiging tot gecontroleerde of gecoördineerde prijsaanpassingen
- Parallele gedragingen, collusie

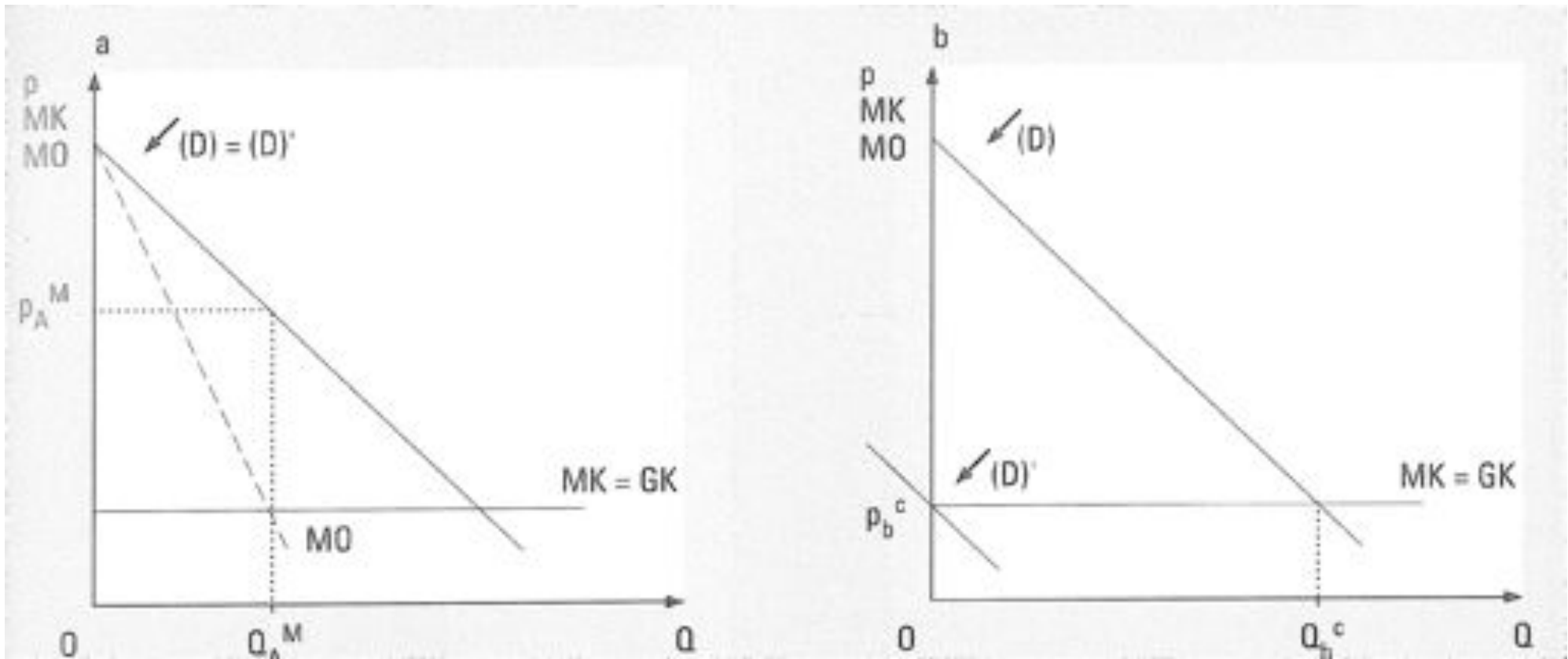
Oligopolitische markten zonder collusie (1)

- Geen samenwerking. Gedrag van andere partijen wordt als gegeven verondersteld.
- Er zijn zeer vele verschillende strategieën denkbaar, met vele verschillende uitkomsten
- Speltheorie
 - Nulsomspel
 - Prisoners dilemma
 - Cournot Nash evenwicht

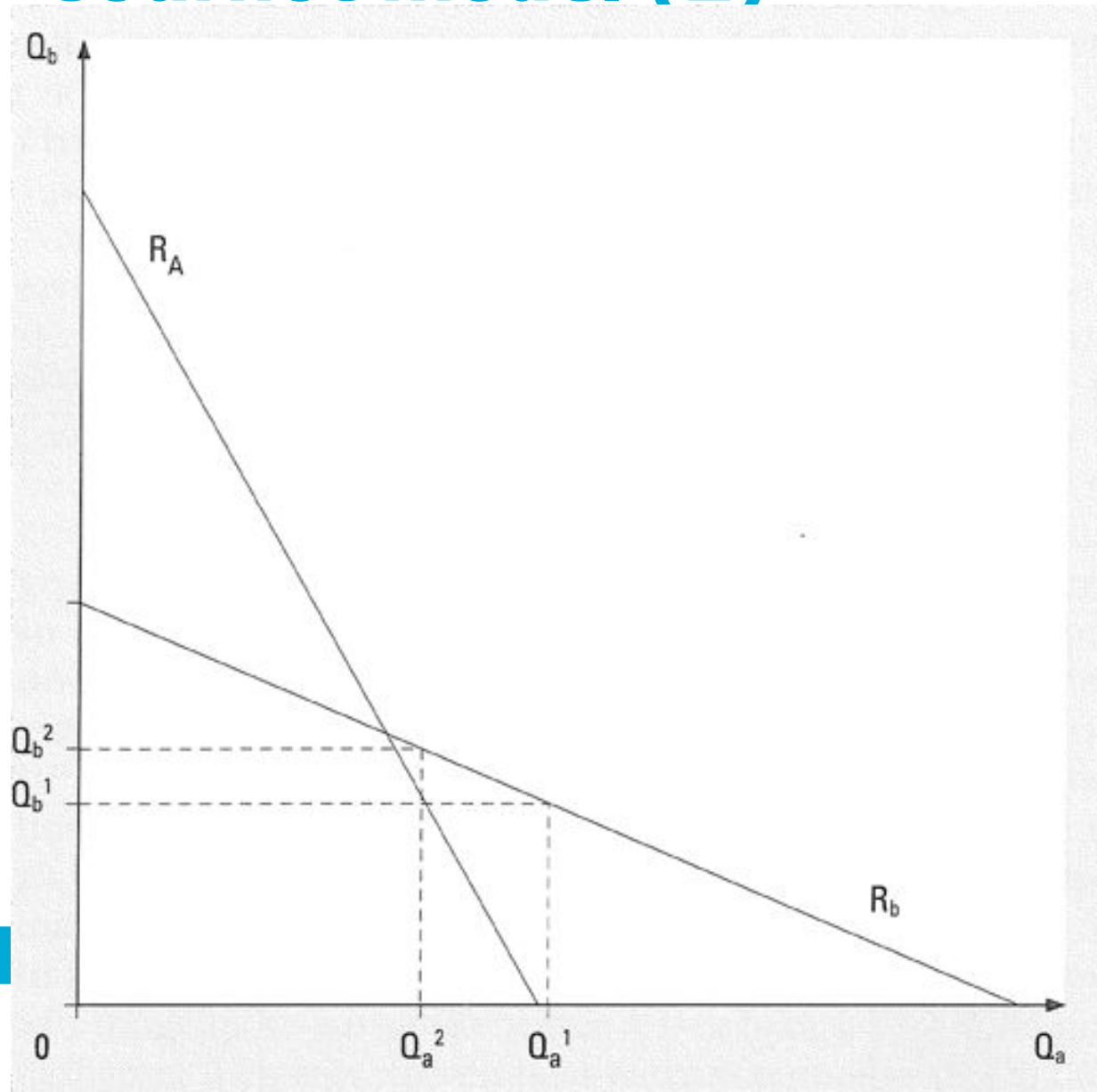
Oligopolitische markten zonder collusie (2)

- Cournot concurrentie (homogeen duopolie)
- Te produceren hoeveelheid als strategische variabele
- => hoeveelhedsconcurrentie: marktprijs kan worden veranderd door aanpassing aangeboden hoeveelheid.
- Follower-follower situatie (fig 6.3 t/m 6.6 p. 205-208): Cournot evenwicht.

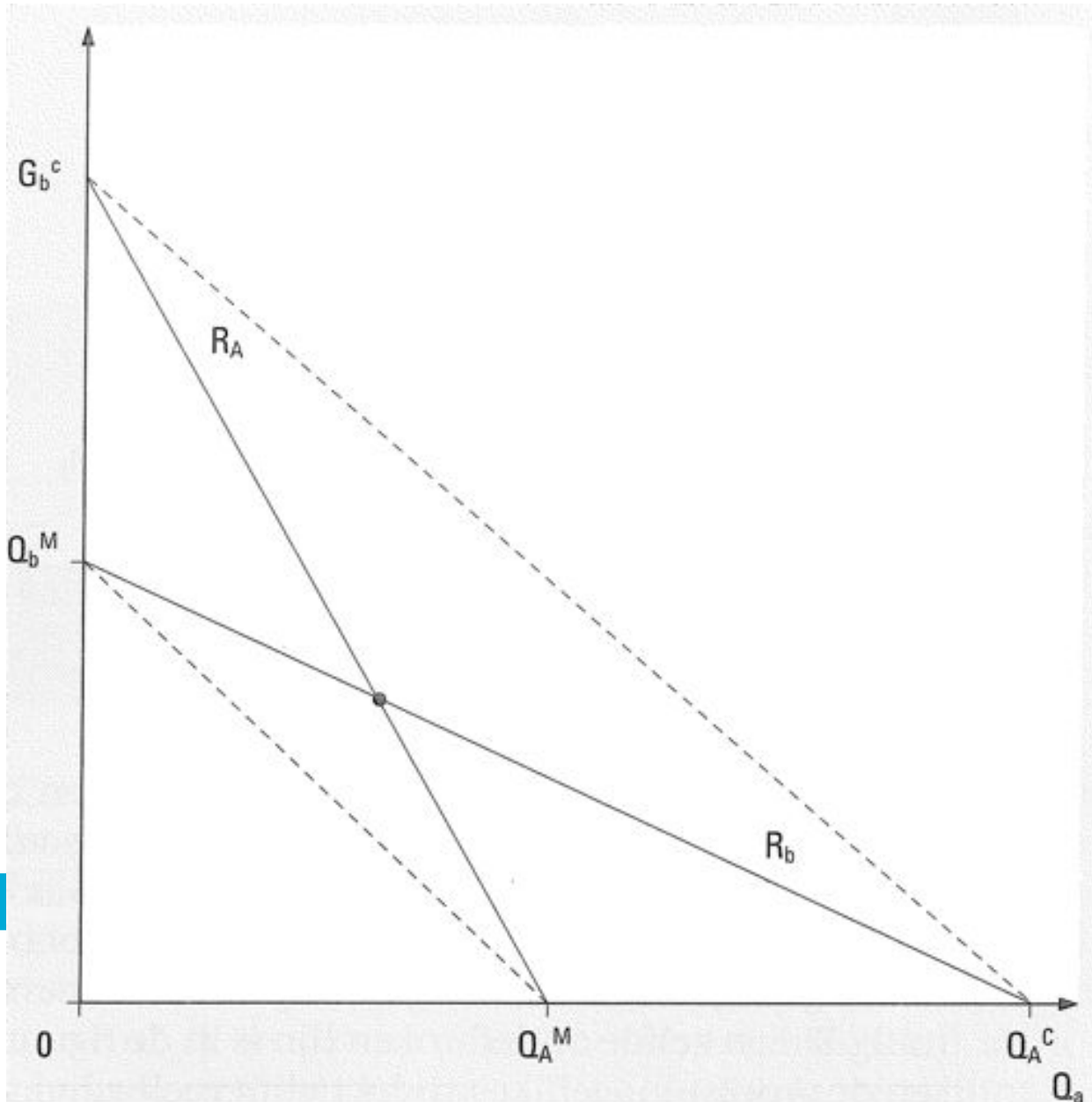
Cournot model (1)

Cournot model (2)

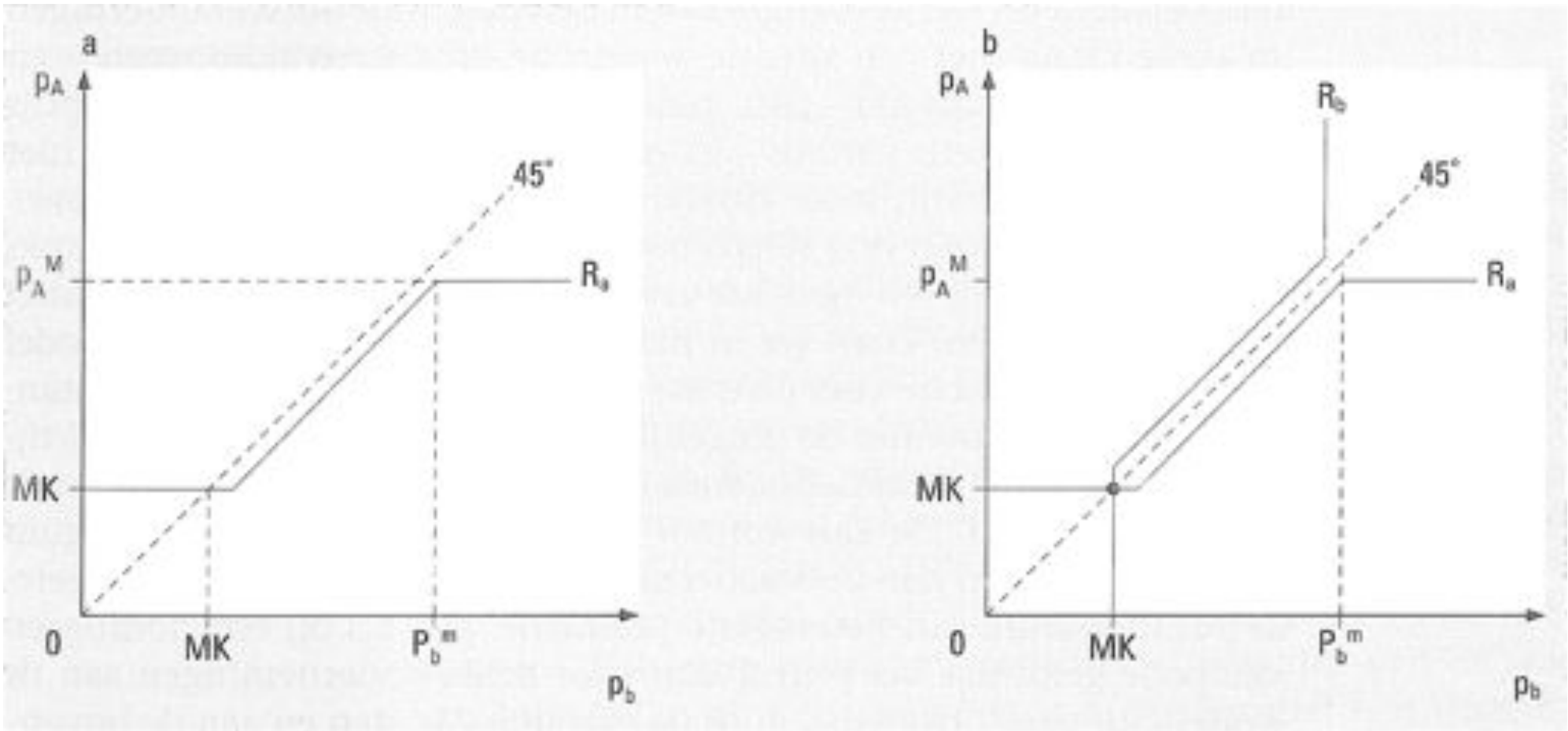
Marktevenwicht

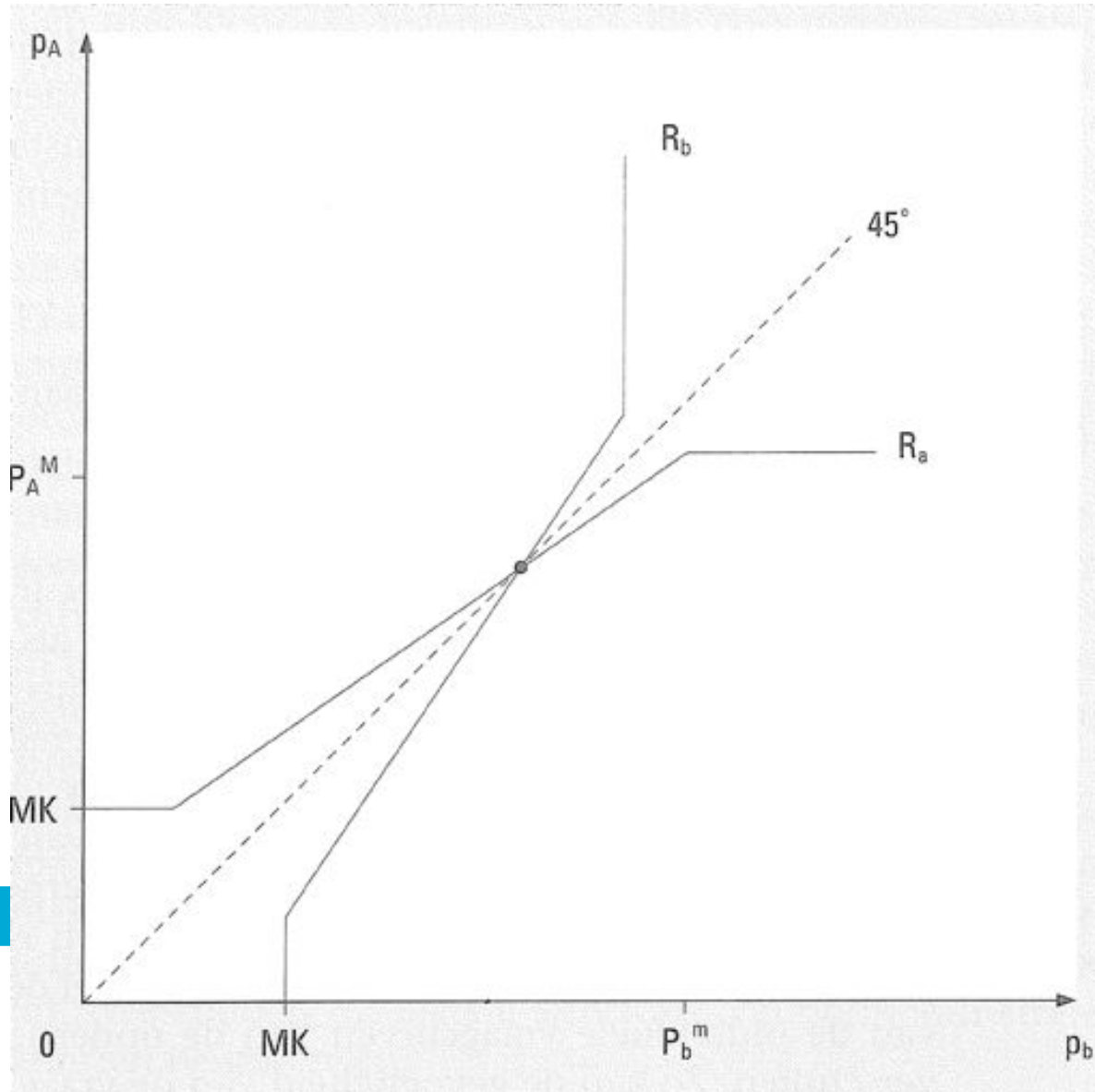
Oligopolitische markten zonder collusie (3)

- Bertrand concurrentie
 - Gebaseerd op reacties op elkaars prijzen
 - Homogene producten, gelijke marginale kosten
 - Winstmaximalisatie geven de verwachte reactie van de concurrent
 - => prijs net iets lager dan de concurrent
 - Evenwicht: $p=MK$ (Bertrand paradox)
- Variant: heterogene producten

Bertrand model (1)

Bertrand model (2)

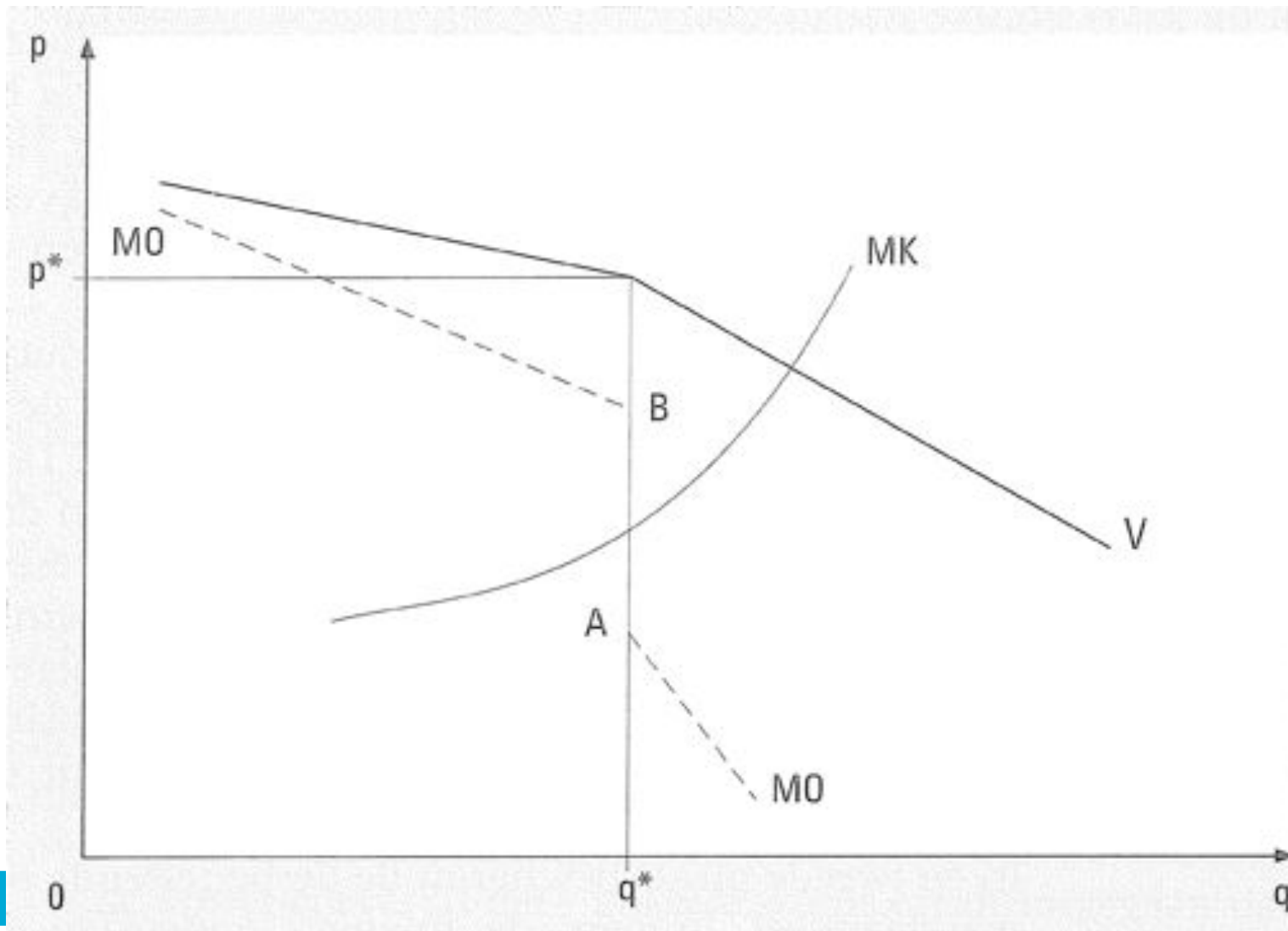
Oligopolitische markten zonder collusie (4)

- Waarop wordt geconcentreerd?
 - Aangeboden hoeveelheid
 - Prijs
 - Productconcurrentie:
 - Kwaliteit
 - Productvariatie
 - => Moeilijker te kopiëren
 - => invloed op marktstructuur

Oligopolistische markten zonder collusie (5)

- Geknikte afzetcurve
- Figuur 6.9, p. 214

Geknikte afzetcurve

Oligopolistische markten met collusie

- Winstmaximaliserend kartel in de praktijk problematisch
- Stabiliteit?
 - Free rider gedrag werkt instabiliteit in de hand
 - Bij frequente interacties kan reputatie worden opgebouwd => stabilisatie
 - Belang van geloofwaardige dreiging en effectieve vergelding (tit for tat)
 - Belang van informatie-uitwisseling

Economische effecten van kartels

- Allocatieve effecten:
 - Hoge prijzen, lagere afzet
 - Beperking keuzevrijheid consument
 - Technische inefficiëntie
 - Dynamische inefficiëntie
- Vaak zijn niet de hogere winsten belangrijk voor ondernemers, maar de beperking van het risico.

Impliciete collusie

- Stilzwijgende samenwerking uit eigenbelang
- Leader follower situatie (prijsleiderschap) vanwege
 - Economisch overwicht
 - Reputatie
 - Stilzwijgende afstemming
- Maatschappelijke effecten moeilijk te beoordelen

Collusiebevorderende marktomstandigheden

- Hoge toetredingsbarrières
- Hoge concentratiegraad
- Frequente interactie
- Homogene producten
- Kostenstructuren
- Transparantie
- Laag innovatieniveau
- Voorspelbare vraag
- Lage prijselasticiteit

Entreebelemmeringen

- Limit pricing
- Strategische investeringen
 - Strategische overcapaciteit
 - Aanhouden liquide middelen
 - Productdifferentiatie
 - Strategisch patenteren
 - Hoge sunk costs
- Belang van geloofwaardigheid

Verhogen van kosten voor afnemers en toetreders

- Creëren van switching costs voor afnemers:
 - Administratieve lasten
 - Tegengaan of vertragen van standaardisatie
 - Getrouwheidskortingen